

کوژراو و ل جادی سی و ی ک متری . عوم ر سید

ئو شاعیری ب سعات ل دوور و د یوانیید چیا ، ه مووی نا ، ه جار و زوومی د خست س ر پنت کی. ب نمون ، تول ر ی ک و و ک پیت ک و نای د کرد، ب نمون پتی . و ک ش ف کی شارزا ، ل و تول ر ی و پیتی درخت و ر و ز و چ ی د و ن و ه موو چیا ک ، ب ل ز ترین چ شتی ئ د بی و شیعی د خو قاند ، ئ م کوژرا .

ب تامی پونگ و ر واسی ک وان. خ شترین ب ن، هاوش و ی ب نی م خ ک و ر حانی مل و باخ ی کیژان، یان دایکان، د پرژان.

ه ند س ی چیا و چ ی، ب رز و نرمی، دوور و نزیکی د کرد ه و نی ئو ما ی ل دیدا ه یگرتبوو و ب ر حی مان دووی خ ی داید پ ش، تا سب ی ب ب شعی ک، و ک ماست سپی، و ک گو ب تام و ر نگ و گ ش و .

ئ م تیر ر کرا .

ب شاردا د گ و د وان. ب د سات و شار وانیید کان بوو ت ب ا و س ر ئ ش! ن نگی و نا ی کی و پر ژ نال بار و پ ع یب کان یان ئاشکرا د کات و س ر ل نو ل ناو ف نتازیا و م جازدا، داید ت و . ئو با خانی ل چوارین ی کی با باتاهیری ه م دانی د چ ت، ب مام د لاق کانی ل رووی ر نوو س و پ ه ن. ئو ش قام، و ک چاوی ح بید خواروخ چ، هیچ نالیی ک ب ی راستناک ر ت و! ب ی جوان ناب ت و . د ب س ر ل نو چا پ کی تر بک ر ت و .

ئ م پرد، لاواز و دیا د و خ ت. با پرد کی و ک ئو ی ریسال ت و غفرانی ئ بو ع ای م عری دروست بک ی ن، ک ه موان د پ ن ت و . ک م م ک با خانی ب رز، ن شازن و ناه ن ئاسمانی شینی گ ش بگرین باوش.

ئو ئ ندازیاری شیعر بوو. ئوی سا، کات ک د ی و ت کت بی ر ب ری زانک پ بکا ت و . باوک و براکانی رجای دنیایی ل د ک ن ک ی ک م شو ن ک ل لژی پزیشکی بنوس ت. پ ی د ن، کو م ت نمر کانت ب رز، ئا ی ند ی خ ت م ف و ت ن !

ئو و ک د گ ر ت و ت نها گو ل ر حی خ ی د گ ر ت. پ ب دنیا هاوار د کات.

ئاو جار ان روونتر و ش و سپی تر بوو.

د ف شیعی کانی ر کو وان ر نگدان و ی، ئ قل ه ند سیی ک ی تی.

لله رهم كما نى مىسر دچټ و هوو وشټ يگ بشى خټى و جټگى خټى
گرتوو.

ئەم كەسەلەنە پەلەستى بە كەمەك نەغمەى كەترە. ئەم درەختە رەنگ
زەردانە دەپە ئاوى شىعرەكى سەيا پەلەستە.

لَـلَـر مَـحَوِيـيَـگ و لَـلَـو لَـلَـتِـف هَـمَـمَـتَـک و هَـم لَـلَـو شَـرکَـيَـک، رِـيـتـم
و ئِيقاعی شار ئاو دانتر و خَـلَـق تـر دَکات. ئَـو وَک سـوهراب هَـمِـشَـ
دَکات: با ئاو هَـم نَکَـيـن. وَک ماغوت سَـرِـی لَـلَـو کَـا وَکدا
شاردوو تَـو وَک کَـپَـم لَـلَـ دَـنِـيـا بَـيـنِـی. پَـم لَـلَـ رَـگَـی و اَـقِـيع و رَـگَـی
شَـيـعـر. پَـم لَـلَـ جـوانی و لَـلَـ تـو هَـم دَـنِـيـا يَـم.

هه‌ميشه لای ئه‌و شه‌وی به‌راته‌ و کته‌ب ده‌به‌خسته‌ته‌وه‌. به‌شه‌به‌شه‌ و که
نه‌غمه‌ی حه‌یات، له‌ یه‌که‌ کاته‌دا له‌هریه‌ و له‌ به‌غداد، له‌هریه‌ و له‌
به‌یرووت. هه‌ر کته‌به‌که‌ ته‌ ده‌ته‌وه‌ و ئه‌و هه‌یه‌تی، ره‌نگه‌ و که‌ جازه‌، له‌
مه‌غریبه‌کی بارانه‌اویدا و ژهر کته‌به‌کانه‌ی بکه‌وه‌ته‌.

تـواوی شار لـ رووی وـ زن و قافـو و ناسـنگـ. چوارینـی گـگـک و
 نانوسـرت. هایـکی باخ واناـبت. سـرلـبـری ئـم هـرـمـلـ لـ رووی
 رـوانبـژییـو دـبـت دابـژرتـو. ئـوی هـی هـر هـمووی
 سـرابـکـ و هـمووش بـ خنکان دـچن! با گردـکان داپـشین بـ س
 سنـوبـری باـا بـرز، ئـگر نا رـشـبا ئـژنی ئـو باـا خانـا
 ناـکانـ دـشـکـنـ کـ دـبوو بـ چیچکانـو وـنـ بکـشرانایـ نـک
 ئاوا ناقـا و بـرزـپـ.

ئەم رەسەف قەفە لەجە چوو. ئەم یوتەرنە چاوی ھەندە کە، باش نا بینەت.

بهرزی ئم با خانم یی نشارم دانیشتنی دوو عاشق ل ژر ئم
و استگ یی چا و وانیی.

شار لہ بلوڑی بہ رنگی منداہک دکات، نانا نہ ہوا وگہ لہ باری
کرا بہت، نہ رننگ ہارم نیاہ و نہ ہ و فیکر تہ بایہ!

د چټکۍ لټی نندازياری، بشی بیناسازی. بټټام ئو ل ناو
خیدا بټشکی تاک و دټگمټن بټ خټی دټکاتو! ل نټو دنیای
مټجازیدا، وټک تاکو خوټندکاری بشی نټندازياری شیعر هټر چوار
ساټکټی بټټټدټکات. ل دټفتټرټکانیدا، وشټی چیمټټ بټ چیمټن و
ټاسن بټ بټرد و دیوار بټ درټخت دټنووسټ. نټخشټی باټټخانټ و
ټواوی شار، بټ فاریزټ و خاټ و کټوانټ و هټماکانی رستټ
دټنټخشټنټ! گټټټکټکان بټ ناوی شاعیرټکانټو دټناسټنټ. تا چاو بټ
بکات ل ئحمټدی خانیهټو تا نالی دټشتایټکی قاقټټ. ل گټرانټو
بټ ئټر ئاسمان ټنگټنټفټسټ.

تہ نانت کتا تہز و نہخشہی دہرچوونی لہ زانکہ، ئہتہسی با خہش
 مرورہککے چامہککے نالی دہہت، باہکے شارہزا لہ ئہستہنیوہوہ

دټ، تا سـرچنار و تانجـټ و خاکوڅـټ، تا دـشتی شاری شارـزور، پنت بـ پنتی رـی و شوـنی ئـو بایـ لـ ئـټـټـټـسـکـدا دـنـخـشـنـ و وـکـ ټـپی گـی زـوی دـیـبـخـشـټ چوارـیا نـکی هاوـی ناو شار و بـ گوـدا دـچرپـنـ، ئیدی تـ ناوت دـ بـ بـ چوارـیا نـی چامـکـی نالی. بـټـام هـر زوو شارـوانی چاویان پـیهـټـنا یـ و تـکیدـدـن!

بـردـوام لـ بـر قاپی شاردـا، پـ بـ گـرووی دوعا دـکات، لـ ناکـس عـقـیدا خاکمان بـسـر، بـ با چوو هـموو مـژوومان.

ئـم شـقام، پـ پـ لـ جیناسی ناقیز، ئـم باخچـیـش چ جوانـ، پـ پـ لـ جیناسی موځـټـف، پـ لـ جیناسی تـواو لـ جیناسی تـناسوب و تـرکـیب. پـ لـ وـزن و قافیـ، ئـما بـن و نازادی عیشقی گـرـک.

نابینن هـموو رـژـک ئـم بازـا لـ بـر ناـټـکی دـبورـټـو. لـ ترسی تاـنا نـی زـرد هـگـټـاو. نابینن تـقـټـی ئـم دوورمانـی نـوان ئـم شارـچکـ و گوندانـ، چـند پـ تاسـ و هـټـدـرن.

نوسځـی ئـم وـنـی و لـم شوـنـدا چ نـشازـ، هـموو نوسځـکانی کـبکـنـو و لـ مـعـجونـکـی وـنـی ئاو بندـخـشـنن کـ بـ نـو چيادا پیاسـ دـکات.

ئـم وشـی خـشـویستیـ ئیزافـ بکـنـ سـر ناونیشانی هـموو گـټـکـک. ئـم رـسـیفـ بـ خـتی شکستـ نییـ؟! ئـم بـلاغـی خانووانـ بـ واشـواو؟!!

دارشـق بـنـ ژـر باـی ئـم منارانـ. شوـنی پـټـینـوی پیاسـی شار لـم شوـنـدا، نـشازـ. هـوری پـ باران، ئاوا بانگ ناکرـت. مـژو و کـنـ ساـی شار وا لـ چوارچـوـ ناگیرـت. وـنـی ئاوـدانی لـم گـشـیـو بـس نییـ، زاوـیی زوومی کامیراکـ بگـټـ.

سـیرـ، خـټـک بـ دـ نادـن بـ درـخت! بـ گوـ نادـن ئامـژگاری پایزا! بـ بـر لـ کـسابـت، پرسوـا بـ دـشتودـر ناکـن!

تریفـ مرد هـنـد خـی گووـشی، ئاوـنگ بـزار بوو هـنـد خـی بشواتـو! شاخ هـزار جار وتی، بـس هـنـد بـ تاریکی پـستم بـوشـنن! مردم هـنـد بـ تـزی گزنگ و لیکی ئـستـر پـستی رووشاوم چـور بکـم!

ویستی ناوچـکـ لـ نـزیفی خوـنی رـش راگرـت و بـ لـ فافی گزنگ تیماری بکات. ویستی بـ خاولی شنـ و شـونم، تای درـختـکان داگرـ و لـو زیاتر پـ تا سیسیان نـکات.

دـیویست ئاگر لـو زیاتر گـرم و بـفر لـو زیاتر سارد نـبـت. رـگا هـنـد کورت نـهـنـد و تریفـ هـنـد گـټ نـبـت و ئـم هـموو کاژـ فـټـیدات. مانگ لـ گـټ بـکـسدا، هـنـد لـ بـکـسیدا نـخـنـو، سبـی بـنی دـمیان بـت. باران هـنـد دوور نـبـت، خـټـک قوربانی بـ بکات.

ئەو كە كوژرا، لەسەر رەگای با بوو و پە بوو لە پرسیار. تازە
خەریك بوو دوو مەمكى هەندەخەتەن تا بە دەم لایلایەو چیرەکی لەوی
بە بگەنەو.

ئەو كە مرد، هەشتا لە لەكەكەینەوی ئەو دا بوو، كە بەچی بەی ئەو
گەردە كورتە. ئەو جەگە بە هەندە كزە، ئەو رەگایە بە هەندە
تەنگە! ئەو سوار بە هەندە سەرسامی كوێرەنە. ئەو بە هەنگاونانی
ئەسپەكە هەندە ناك و نا پووختە!
ئەو مرد، یا تیرە كرا؟

لە پرسەكەیدا باوكی هاواری كرد: كۆم ئەم هەموو بایەت بە شەنووكەو
كرد! بە بەم هەموو بزنە ئەو دا پیت و وشەت رشت! بە سەرت بە هەموو
هەندەسە مەژوودا كرد، بە وەك ئاو نەسەوت بوویت؟! بە ئەم هەموو
پەسیارەت لە خودا كرد؟! بە وەك رەو مەگەل، بەوات بەم شەریعەتی
ژیانە نەكرد؟! چیتدا بوو لە نەریتی بەندە تاقەقەكەر. چیتدا بوو
لەوانە بە تەقە بەاو بە باران دەكەن و پەرشوبەاو دەینەژن بە
كەنەکاندا!

دوچار ئەم دەنووك وەشاندن و هەكەكەینە، ئەو تا سینگى هەكەكەیت.
براكە بەسەر گەگە تەكەكەینە و تە: دەیویست و خەونی بوو، زەویدە
رووكەنەكان بكاتە باخە. مەكەكان كوشتیان، دەیویست دەرمانخانەكان
بكاتە دووكانی گوێ و كەب، نەخەش نەخەندەوارەكان كوشتیان.
دەیویست دووبارە باخە باغەینەكان بكاتەو بە دەشتی بە پیتوبەر.
ئەخ تە چیت دا بوو لەو وەخانە كەگە سەوز و ئاو كەوسەرەكە
جەدەهەن بە بەرازە كەویدەكان و لە دوورەو بەاسی گوندەكانیان
دەكەن!

خوشكە روومەت قوپاوەكە، بە پرچی لە قوێ سواغدراوێ شێوێنى
دەكرد:

تە دەتویست بزانی بە ئەو گەردە هەندە رووبەرەكە كورت بوو تەو!
بە ئەو دەریایە بوو تە ئەم جەگە نزم! بە كەس گوێ بە فەرمانی
كارگەیی ئەستەر و باو باران نادات! تا ئاوا تەرزە بارانی ئەو
هەموو بەی بەسەرتا داباری و لە شەوێ فیشەكە ژەنگ گرتووی جەهل،
هەناوتی وەك خاكی بە پەنەیی ژەر تیخی گەواسن، شەقار شەقار كرد.
دایكی، ژنە روومەت و چەناگە پەخامی كوتراوی نەگبەتی و بە كەس،
هەمن فرمەسكى دەشتی دەشت و لە ژەر لەوێ دەیوت:

بزەوی منداڵی سەری خواردی. شیرى پاکی من كەرتیی قوربانی پیسی و
چەكی ژیان. ساوا بوویت بە كەمەو، بەدەم بەرخەكەكان و
پەدەكەیت و روو گەژ بوویت بە بەرانەكان. منداڵ بوویت بە خەرنأوا
دەترپايتەو، بە باران دەگەشایت. بە هەرزەكاری، ئەسكەكان لە
نەو لەپتا گەنمیان دەخوارد. منداڵەكی ئەسایى نەبوویت و دەمزانی

ئاسایی نامریت. ریحی تە دەسپەرم بە رۆو کەترەکان، با ئێوان
رەنمایت بکەن بە نەمری. ئێوان دەبە ئێووەیان لەبەر بەت کە چەند
پەلەت بوو مەوما تەکان زوو ئاو بخەن و گەلەکان بە ئێو
جەبەهەن. کوەم، هەندە ئێو هەموو پەلەکردنت، پەلە مردی و زوو
رەیشتی! ئێف لە دنیایی سەپروسە مەری تە ئێف. پەلەت بوو و
دەگریایت و دەتوت، بە کیسە خاوە! بە باوەکم و باپیرم وەک کەریشک
تێژ نەبوون! بە کەو هەم تێژ و هەم خائین!

کووەکەم دەیویست بە خەیا، چەمی بەووی هەزار ساڵ راستکاتەو!
دەیویست بە شنەبای باکور نەک باشور تەیمووم بکەین. بە کوشتان،
بە فووتان کردە ئاینە ئێو و ناوچەوانتان. هەر نەبە ئێستەش
پەمباش

لە بری بیابان، روو بکەنە کەلی ئێو، خەمی گەلەکەیی بێژنە سەر
خەشامات. مشتە لە خەمی ئێو، پە پە لە ریحی نالی و مەحووی و
گەران، خەمی سەر گەلی ئێو، شەدار بە فرمەسکی هەزاران ساڵی
دایکانی جگەر سووتاو. کووەکەیی من، تەنها شیعری بە عشق و ئەنداز
و رەییکی راستووان دەهەنیو. دەیویست هەمەنی خەشەویستی
بەزەتەو. دەیویست تاریکی لە دەسکەوانەکەیی مندا بەها و
ئاردەکەیی بکات بە رووناکی و چیمەنی بەختەواری سبەیی پە ئاو بەدات.
کوشتیان و پەرژەکانی بە نیوچە و تەواوێ کرایی مانەو. پەرژەیی
شەلانی رەچەک، پەرژەیی ئاو دانەو بە پەشەو. کەکردنەوی وردە با
و وردە رووداو. گەلەنەو بە شەو زاری کانی و بەتەیی متمانە.
ئەخ مەرگ رەیی نەدا شەوانەیی شەوانی سەرما و زوقم و هەلەرزان
بنوسەتەو. چیرەکی دەانی پەوان و حیکایەتی بەردنەوی جاش و
خەفرەشان بنوسەتەو.

هەوێ شاعیرەکەیی، بە هەواڵی مەرگی تاسا و راستەوخە ئیلەمی شیعری
پژا.

وتم گەفت مەدە و تە ناتوانی لەم دنیا خەر گەرمەدا، رەژانی
زەمەریر و تەزین و بەستەک تەمار بکەیت. گەفت مەدە و لەناگەلەن
تە، سیناری تەفرەدان بە هەموو خەک نەمایش بکەیت. ئێوان نەهەن
مەدالیای دەان لە سینەیی جەنەبە هەواڵی و ئەتکوژن. تە گەفتەداو
بەیا لە قەسەیی خەت پەشیمان دەبووین، وەک چەن هەموومان پەشیمانی
ژیانی تە کردوین. پەموتی ناوی خەت بگەن تا زەر بژیت و نەتکرد.
دەانەکان تە بگەن بە سەرکەوتن، براو دەبووین. بە پەت بە نا
ئومەدییەو نەناو پە بە دنیا شیعەت بە بەختەواری نەوت! ئێو هەموو
حیکایەت و بەختەوارییەتی بە نەکرد بە شیعری و بە خەت ئاوا
رەنجە کرد! چیت دابوو لە وشک کردنەوی دیواری تەیی هەزار ساڵ!
چیتەدابوو لە دوورینەوی ئێو هەموو هەورە دەاو! هەزار ساڵ

فرمەسک بە شەوێ باران دەبا، بە دەتوێست بە شەوێ فرمەسکی
بەختەوێ ببار! پەمنەوتی ئاگادار بە دەتکوژن، کەچی تە تا
لەیاندا دایت زیاتر جوان دەبویت و پە تر ئنگت دەشت!

دواجار، قایرەسی کەرنا نەیهشت تەنانەت پرسەشی بە دابنەن. جیا
لەوێش، دونیا تەف و سەرمايە، کەوێ بەفر و کزێ بایە. خەک
هەموو بە نیازن تا دوانیوێ شەهەندەن!

تەنها ژوورەکی نەبەت، کەلوپەلەکانی، کتەب و نەخشە و شیعەرەکانی
نەبەت. کەس کەس بە پرسەکی نایەت.

لە ژوورەکییدا و لە بەردەم وەندەکییدا، کە تیایدا دەیهوانیە
رەگای هەڵکشووی دامەنی چیا، چەند مەمەکیان داگیرساندبوو.

کتەبەکان لە فرمەسکدا، تەتە ببوون. پەخەفە پەرشووبەاوێکی سارد
سارد. فەچەیی ددان و ریشەشەندەکی دەگریان و هەڵدەورین.
قاپوقاچاخەکانی، فەجانی قاوەکی، پەرداخە مەییەکی، شینیان
دەگەن.

چەلەکی بەر پەنجەرەکی، کوکوختی سەر دارتەلەکی، پشیلەیی بەر
دەرگاکی، دەیانجریواند و دەیانخوێند و دەیانمیاواند. بە کەرس و
پە بە شار، بە زوبانی حا دەیانووت.

لەعنەت لە بەدترین مەخلوق

لەعنەت لە پیستەری مەخلوق

لەعنەت لە ئینسان بە.

تەبیینی: لە ژەر کاریگەری و خوێندنەوێ دەقە شیعریەکانی تەیب
جەبار نووسراوە.